

Nr. 17.

Gena prenumeraty:

w ŁODZI:
Kwartalnie Mk. 10.50
Miesięczn. „ 3.50
Za roznośnienie
70 fen. miesięcznie.
Z przes. pocztową:
Kwartalnie Mk. —
Miesięczn. „

Kalendarzyk:

Wt. 17.XII Łazarza.
Śr. 18.XII Oczeł. N. M. P.
Czw. 19.XII Darjuszka.
Piąt. 20.XII Teofila.

Redakcja

w Łodzi

Al. Kościuszki 41.

ROZWOJ

dziennik polityczny, społeczny i literacki.

Wtorek, dnia 17 grudnia 1918 roku.

CENA OGŁOSZEŃ: Przed tekstem 2 marki, za tekstem 65 fenigów, nekrologi 1 marka za wiersz petitowy. Drobne ogłoszenia 8 fen. wyrz. Najmniej 80 fen. Artykuły bez oznaczenia honorarjum uważa Redakcja za bezpłatne.

Teatr Wielki.

ul. Konstantynowska 16.

**SEZON
OPEROWY**

W czwartek, 19 grudnia

HALKA

opera, Moniuszki w 4 akt. z tańcami.

W niedzielę, 22 grudnia

FAUST

opera w 5 aktach, Gounoda.

Bilety do nabycia w cukierni W-go Gostomskiego.

134-5

KREM śmietankę, śmietane

Mleko w każdej ilości

doszczępczo Hurtownia Mleczarska

J. Kozaneckiego

ul. Konstantynowska Nr. 67. 154-5

Co państwo Polskie zaniedbało zrobić.

Każde państwo ma obowiązki względem obywateli i naodwrot, każda jednostka ma obowiązki względem państwa. Otóż pierwszym obowiązkiem państwa jest poznać swych obywateli, i wiedzieć dokładnie na ilu można rachować bezwzględnie, w chwili niebezpieczeństwa. Z tego i z wielu jeszcze względów, trzeba nie tylko od wojskowych, ale i od cywilnych obywateli odebrać przysięgę piśmienną. Jest to tembardziej pilną kwestją dla Polski w obecnym okresie, kiedy się zbiera w styczniu pierwszy Sejm ustawodawczy, żeby wszyscy obywatele zamieszkujący ziemie Rzeczypospolitej jasno się opowiedzieli, czy są gotowi życiem i mieniem służyć Polsce, czy też uważają tę przybraną Ojczyznę za teren do robienia geszeftów i machinacji, przynoszących korzyść wyłącznie ich kieszeniom.

Wiemy z doświadczenia ostatnich lat wojny, że nawet mogą się znaleźć ludzie którzy, przysięgę złożą, jednakowoż nie przestaną być wrogami Polski i poddannymi Niemiec. Dlatego nie wystarczy odebrać przysięgę piśmienną, ale należy zakwalifikować wszystkich wątpliwych Polaków do przysięgi tylko na podstawie opinii współobywateli niewątpliwie narodowości polskiej. Ci, którzy przyjmowali kwiatami nieprzyjaciół i ci, którzy na ogólnej nędzy zrobili majątki, nie mogą i nie powinni być zrównani w prawach obywatelskich z tymi, którzy oparli się pokusom i stali na straży honoru polaka.

Następnie rota przysięgi powinna być ściśle opracowana i powinna obejmować wszystkie obowiązki obywatela, od których nie może się uchylić żaden wierny syn Polski. A więc nie uchylić się pod żadnym pozorem od służby wojskowej, służyć majątkiem, którego nie powinno się ukrywać, zobowiązać się do płacenia podatków i ciężarów i t. d. Kto złoży piśmiennie zobowiązanie, piśmienną przysięgę, ten będzie pełnoprawnym obywatelem państwa, ten będzie brał udział w życiu państwowym, będzie uczestniczył w wyborach do Sejmu. Wszystkich innych, którzy nie złożą tej przy-

siegi, powinno się uważać za obcokrajowców i jako tacy mogą mieszkać na ziemiach polskich tylko jako sublokatorowie, a za to prawo powinni płacić specjalne podatki na rzecz państwa, ulegać kontroli państwowej oraz pod żadnym pozorem nie mieszać się do spraw państwa.

Ukraina i Wielkorusja bolszewicka dały obcokrajowcom prekluzyjne terminy do opuszczenia swych terytorjów, a nawet Anglija ogranicza pobyt obcokrajowców na swej ziemi. Polska może się okazać stojącą na wyższym poziomie kultury od państw wschodniej Europy i pozostawić obcokrajowców u siebie, ale obowiązkiem państwa jest mieć nadzór nad tem, żeby te obce elementy nie szkodziły państwu i nie mieszały się do życia państwowego. Dlatego wszelkie elementy, wrogo usposobione dla państwowości polskiej, wrogo usposobione dla armii polskiej należy usuwać z granic państwa chociażby na koszt rządowy.

Ekonomiści może powiedzą, że w ten sposób osłabi się siłę finansową państwa, gdyż usuwanie tych wrogich polskości elementów, pociągnie za sobą pewien odpływ kapitału, lecz właśnie teraz jest jedyna chwila, kiedy to można skutecznie z najmniejszą szkodą dla finansów państwa, bo w kasach państwa są pustki, ale nie ma długów i są jeszcze wielkie należności od Rosji Niemiec i Austrii.

A jeżeli zważymy, że ewentualne zaburzenia wewnętrzne, pogromy i t. p. przyniosłyby państwu szkody bardzo wielkie, to możemy śmiało powiedzieć, że usunięcie wrogich elementów nie przyniesie nam żadnych strat.

Henryk Rola.

Sprawy polskie.

Wczoraj po dwudniowym pobycie w Krakowie powrócił do Warszawy, delegat komitetu narodowego w Paryżu, profesor Stanisław Grabski,

Misja prof. Grabskiego zaczyna już ujawniać pewne wyniki. Stwierdzenie konieczności konsolidacji w Warszawie, ustalenie jednolitej władzy politycznej w Galicji, uznanie potrzeby powołania rządu koalicyjnego, wreszcie przypieszenie zawieszenia stosunków dyplomatycznych z rządem niemieckim i wyjazd hr. Kesslera — wszystko to są fakty, które powoli przygotowują grunt do sprowadzenia stosunków politycznych w Polsce na tę drogę, po której zdąża do celu polski komitet narodowy.

Onegdaj przybyli do Warszawy z ramienia Polsk. Stronnictwa ludowego w Galicji dr. Bardeł i włościanin Krężel z zapytaniem do p. Moraczewskiego, „czy gotów jest uczynić zadość tarnowskim uchwałom ludowców i przystąpić do rekonstrukcji gabinetu.“

Wobec odpowiedzi jednak p. Moraczewskiego, że na konferencję ze stronnictwami w sprawie rekonstrukcji gabinetu nie ma czasu, i oświadczenia kom. Piłsudskiego, że „pragnąłby rekonstrukcji gabinetu, jednakże oczekuje wyniku wyborów sejmowych“ — delegaci natychmiast opuścili Warszawę. Wobec powyższego rozeszła się wczoraj pogłoska, że ministrowie Witos i Wojda będą ostatecznie przez stronnictwo ludowe z Galicji z gabinetu p. Moraczewskiego odwołani.

Dzień Wilsona w Warszawie.

Niezwykle uroczyste 15 bm. obchodziła Warszawa przyjazd Wilsona do Europy i temsamem rozpoczęcie się pod Jego kierownictwem konferencji koalicyjnej w Paryżu.

Mimo przykrych jesiennej słoty ulice wczoraj zaroily się tłumami publiczności. Domy, zwłaszcza w śródmieściu, udekorowane były chorągiewkami o barwach polskiej i amerykańskiej. Tu i ówdzie w szeregu wystaw sklepowych widniały portrety Wilsona.

Świątynie były przepełnione. Katedra św. Jana nie była w stanie pomieścić napływających tłumów, wobec czego, tysiące osób zapełniło ul. Kapitulną i sąsiedni plac Zamkowy.

W prezbiterjum zajęto wszystkie fotele. Kanonicy kapituły zajęli zwykłe swe fotele w stallach; w pierwszym rzędzie zasiadł komendant Józef Piłsudski w gronie wyższych oficerów, obok zaś zajęli miejsca czynni konsulowie w Warszawie z państw zagranicznych, przedstawiciele przyrządu magistratu i rady miejskiej, komitet wilsonowski *in corpore* przy sztandarze Stanów Zjednoczonych i z oznakami amerykańskimi na piersiach oraz wielu delegatów instytucji stowarzyszeń.

Mszę św. w asystencji liczego duchowieństwa odprawił ks. arcybiskup Kakowski. Słowo Boże na temat Zmartwychwstania Ojczyzny wygłosił arcybiskup lwowski, obrządku ormiańskiego, ks. Teodorowicz. Przemówienie kaznodzieji zrobiła ogromne wrażenie.

Po nabożeństwie uformował się pochód, który, śpiewając pieśni patriotyczne, udał się przed hotel „Bristol“, przybrany w sztandary mo- carstw koalicyjnych.

W hotelu — jak wiadomo — zatrzymali się korespondenci gazet amerykańskich. Pod ich adresem wznoszono okrzyki na cześć prezydenta Wilsona i koalicji, poczem pochód po przemówieniach pp. Rudnickiego i Lutostańskiego rozwiął się.

W sprawie ostatnich demonstracji.

W odpowiedzi na notatkę z 15 b. m. p. t. „Przed magistratem“ zjawiła się wczoraj popoł. w lokalu redakcji naszej deputacja robotników, z p. Józefem Walczyńskim na czele, z prośbą o wyjaśnienie, że zarówno demonstracja sobotnia, jak wogóle wszystkie poprzednie miały na celu gromadny protest robotników łódzkich przeciwko dotychczasowej gospodarce magistratu, który nic nie robi, aby ulżyć ich dołi.

Robotnicy nie mają co jeść, podczas gdy cukiernie i inne zbytkowne lokale są przepełnione. Wypieka się masami ciastka, a robotnika nie stać na kawałek chleba. Mieszkają w mieszkaniach nie opalonych, bez światła, bo nafił brak. Wogóle sytuacja jest taka, że robotnicy z głodu i chłodu konają, a ratunku niema.

Prośby, podawane na ręce burmistrza przez delegację robotniczą pod przewodnictwem p. J. Walczyńskiego i innych, spełzły dotychczas na niczem, gdyż realizację ich odciąga się z dnia na dzień a pomyślnego rezultatu nie widać.

Wobec powyższego, gdy w Łodzi robotnik nie ma na chleb, a cukiernie i inne zbytkowne lokale są zawalone wprost ciastkami, robotnicy w dniu wczorajszym udawali się do tych lokali z żądaniem ich zamknięcia.

Robotnicy nie idą gwałtem, nie hołdują wywrotowym hasłom bolszewickim, ale gromadnymi demonstracjami chcą zwrócić uwagę społeczeństwa na ich straszny los.

KRONIKA.**— Ze spraw przemysłowych.**

a) Sekcja przemysłu włóknistego okręgu łódzkiego opracowała wyczerpujące i szczegółowe zestawienie wszystkich surowców i materiałów, niezbędnych dla uruchomienia polskiego przemysłu włóknistego okręgu łódzkiego i przesyłała je do Szwajcarii w tym celu, aby komitet szwajcarski mógł, przy poparciu czynnym komitetu londyńskiego, poczynić zawczasu starania o uzyskanie dla wywozu do Polski koniecznego kontyngensu i towaru.

Niezależnie od tego są w toku prace przygotowawcze dla pozyskania funduszy niezbędnych dla uruchomienia przemysłu.

Dla przyspieszenia pomyślnego wyniku zabiegów tych, zostanie ponadto wysłana w najbliższym czasie do państw koalicji specjalna delegacja, złożona z fachowców i rzeczoznawców.

— Sztandar dla pułku łódzkiego.

Pod przewodnictwem p. rej. Grabowskiej odbyło się onegdaj zebranie grupy pań naszego miasta, poświęcone sprawie ofiarowania pułkowi łódzkiemu sztandaru.

Po przedstawieniu przez p. Heinzlową rysunków sztandaru, nadesłanych z Warszawy, wybrano jeden z najgustowniejszych, projektowany przez art. mal. Kotarbińskiego.

Według projektu tego, na malinowym polu, ze strony prawej, licowej, mieści się orzeł biały pośrodku, okolony wieńcem z liści laurowych i szerokim obramowaniem; strona odwrotna zawiera wizerunek Matki Boskiej Częstochowskiej. Drzewce zakończone jest białym orłem ze srebra; pod niem umieszczoną zostanie metalowa schowka dla aktu fundacyjnego. Całość utrzymana jest w stylu księstwa warszawskiego; obramowania oparte na motywach łowickich. Haft wykonany będzie srebrem.

Z uwagi na to, że wykonanie sztandaru pociągnie za sobą stosunkowo znaczne koszty, skarbnik komitetu, ks. prob. Popławski, prosi o zwrot dotychczas nienadesłanych list składek.

— Ze stów. kupców i przemysłowców.

a) Na nadzwyczajnym posiedzeniu zarządu, odbytem 14 b. m. pod przewodnictwem p. J. Nowosielskiego, prezes zdawał szczegółową relację ze spraw, załatwionych przez niego w Warszawie.

Następnie po odczytaniu memoriału stów. polskich kupców w Warszawie do ministerjum przemysłu i handlu w sprawie jednolitych godzin pracy, wywiązała się dyskusja nad sprawą

rozgraniczenia sklepów spożywczych. Zabierali głos pp. Trautwein, Nowosielski i Dybczyński. W rezultacie postanowiono sprawę tę przekazać sekcji kolonjalnej do rozpatrzenia, łącznie z właścicielami mleczarni.

Na skutek zaproszenia komitetu obchodu Kilińskiego wydelegowano do sekcji odczytowej p. St. Kopczyńskiego.

— Z Rady robotniczej.

a) Na wczorajszym posiedzeniu prezydium Rady robotniczej z udziałem delegata ministerjum pracy i opieki społecznej p. Lelewela, przyjęto rezolucję dotyczącą wstąpienia do Komitetu pomocy dla bezrobotnych, przyczem rada będzie miała głos decydujący, zagwarantowany większością przedstawicieli rady i klasowych związków zawodowych oraz kontrolę nad całą akcją.

Radę robotniczą w Komitecie reprezentować będzie p. Roman Izdebski, b. kierownik kooperatywy „Metalowiec“.

— Komitet wyborczy N. Z. R.

Pod hasłem „Pracy i chleba“ oraz „Wolny lud w wolnej Polsce“ zorganizowany został naradowy, robotniczy komitet wyborczy z siedzibą przy ul. Wólczańskiej Nr. 139.

Przewodniczącym komitetu jest p. Jan Dąbrowski.

— Z braku opału.

a) Niektóre szkoły początkowe miejskie z powodu braku opału zostały zamknięte, pozostawiając znaczny zastęp dzieci sposobności korzystania z nauki; między innymi nieczynną jest szkoła № 16, przy ul. Gubernatorskiej 3, o 8 oddziałach, licząca kilkuset wychowanków.

Mimo kilkakrotnych odwoływań się do władz odnośnych — dotychczas opału nie użytkano.

— Brak węgla.

Chwilowy brak węgla wywołał strajk woźniców w Warszawie, którzy nie chcieli wywozić węgla. Tym sposobem na stacji towarowej w Warszawie zatrzymano 800 węglarek. Teraz już węglarki te zostały opróżnione.

— Choroba Januszajtysa.

Jak nam komunikują, komendant brygady litewsko-białoruskiej, generał-brygadjer Januszajtis, poważnie zaniemógł. Bryg. Januszajtis leczy się w Warszawie.

— Napad bandycki.

Onegdaj do mieszkania Abrachama Fuchsa, zamieszkałego przy ul. Piotrkowskiej nr. 10 wtargnęło 5 zamaskowanych bandytów i steroryzowawszy dobytymi rewolwerami służącą Byczkowską, rozbili kasę ogniową, skąd zabrali znaczniejszą gotówkę w walucie rosyjskiej, austriackiej i niemieckiej. Następnie bandyci udali się do drugiego pokoju, gdzie po rozbiciu szafy zrabowali bizuterji na 15,000 m., poczem zbiegli. Gdy Fuchs wrócił do domu zastał mieszkanie otwarte, w mieszkaniu zaś zemdloną służącą. Zawołano o napadzie policja kryminalna wdrożyła energiczne śledztwo.

— Wyjaśnienia.

W wyjaśnieniu wczorajszego odcinka „Z mojej niewoli“ pan Ryszard Krause prosi nas o zaznaczenie, — że należy do narodowości polskiej i nietylko niemiecką, ale i rosyjską obsłużywał przy „Rozwoju“ cenzurę, — co też chętnie uskuteczniamy.

— Zebrania.

* W środę 18 b. m. posiedzenie T-wa lekarskiego w lokalu przy ul. Andrzeja Nr. 5 w połączeniu z dyskusją na temat „Przepuklina uwięźnięta“ oraz „Ustawa izb lekarskich“. Początek o godz. 7 wiecz.

* W środę 18 b. m. zebranie robotników fabryki J. Szmulowicza w lokalu fabrycznym przy ul. Piotrkowskiej Nr. 80, w sprawie wyboru delegatów do Rady robotniczej.

* W środę 18 b. m. pierwsze organizacyjne zebranie Związku zawodowego robotników strycharskich o godz. 2-giej popoł. w sali rady Związków i Stowarzyszeń robotniczych przy ul. Pustej Nr. 11-a

* W czwartek 19 b. m. o godz. 3 popoł. w lokalu Związku włóknistego „Praca“ przy ul. Wólczańskiej Nr. 139 zebranie cieśli, stolarzy i pokrewnych zawodów, poświęcone sprawie podjęcia robót budowlanych na odpowiedzialność Związku.

Wezwanie.

W uzupełnieniu wezwania mojego z dn. 16. 11. 18. punktl., dotyczącego broni wojskowej, wezwania L. 4/18 z 19. 11. 18., L. 8/18 z 21. 11. 18. zzywam wszystkie osoby nie należące do wojska, w których posiadaniu znajdują się części wojskowego umundurowania niemieckiego, względnie części mundurów typu przyjętego obecnie w wojsku, a będące własnością Zarządu Wojskowego, ażeby złożyły je do dn. 31. 12. 18. w Dowodztwie Miasta.

Zaznaczam, że po tym terminie osoby, które wezwaniu niniejszemu nie uczynią zadość, będą przez patroly wojskowe przytrzymywane, mundury będą odbierane, a winni pociągani do odpowiedzialności.

Łódź, dn. 16 grudnia 1918 r.

Alfred Bilyk m. p.

Kapitan i dowódca miasta.

— Z Koluszek.

Urzednicy koluszkowskiego węzła kolejowego, urządzili w Koluszkach uroczysty dzień objęcia kolei po Niemcach.

Z rana odbyło się nabożeństwo, które odprawił miejscowy proboszcz ks. Dąbowski.

Wieczorem odbyło się towarzyskie zebranie, które skupiło około 500 osób. Zebrani złożyli 1500 marek na stypendjum imienia p. Jana Gawrońskiego, inspektora węzła kolejowego łódzkiego.

Zabawa przedłużyła się do późnego wieczora.

Teatr i sztuka.**— Teatr Polski.**

Dziś t. j. we wtorek 17 b. m., wspaniała tragedia St. Żeromskiego p. t. „Sulkowski“, która dzięki świetnej grze artystów pp. Arkwin, Bendy, Radwana, Bay-Rydzewskiego, Tatarkiewicza, Siemaszki oraz pięknej wystawie pozyskała poklask ogólny.

W czwartek pełna humoru i dowcipu krotoczwila G. Dregeli „Dobrze skrojony frak“.

Z WARSZAWY.

* **Wiec polsko-amerykański** W sali stow. techników odbył się onegdaj wiec polsko-amerykański, jako manifestacja na cześć Wilsona, Ameryki i koalicji.

Kulminacyjnym momentem entuzjazmu na cześć Ameryki było przybycie na wiec trzech bawiących w Warszawie przedstawicieli prasy amerykańskiej i angielskiej. Gości powitał w języku francuskim, przewodniczący wiecu, Karol Rupniewski, poczem przedstawiciel Associated Press, mr. Hay, przemówił w języku angielskim na cześć Polski.

Wiec zakończył się wysłaniem hołdowniczego telegramu do Wilsona.

„Miły gość“. Do Warszawy przybył samochodem kapitan niemiecki, Knakfuss, w towarzystwie szofera.

Oświadczył on, że jest delegatem generała Mackensena, a przybył w celu przeprowadzenia z rządem rokowań, co do swobodnego przemarszu korpusu Mackensena z Węgier do Niemiec przez Polskę.

KRONIKA TELEGRAFICZNA.**Związek wielkopolan.**

Były redaktor „Dziennika Berlińskiego“ znany działacz polski na wychodźstwie w Niemczech, p. Franciszek Krysiak, którego rewelacje o sojuszu ukraińsko-niemieckim, wywołały w swoim czasie ogromną sensację, zorganizował obecnie w Krakowie „Związek wielkopolan“. Zadaniem stowarzyszenia jest propaganda zbliżenia między Galicją a Wielkopolską.

Sprawy pocztowe.

Na wezwanie rządu warszawskiego wyjeżdża w tych dniach ze Lwowa do Warszawy delegacja pracowników pocztowych, w celu omówienia ogółu spraw dotyczących tej galezi administracji. Do delegacji lwowskiej przyłączy się w Krakowie delegacja zachodnich części Galicji.

Polaka graniczy z Rumunją.

Agencja Havasa donosi z Czerniowiec, że odby się tamże kongres narodowy, złożony z przedstawicieli rumunów, polaków i Niemców.

Podziękowanie.

Szanownemu Duchowieństwu i wszystkim, którzy wzięli udział w oddaniu ostatniej posługi naszej siostrze i siostrze

Jadwidze Wopczyńskiej

Ślemy ze złołatego serca serdeczne „Bóg zapłać“.

Rodzice i Brat.

Wśród aroczystego nastroju, proklamowano jednomyślną uchwałę, w myśl której wspomniane narody zamieszkujące Bukowinę, witają radośnie przyłączenie tego obszaru do królestwa Rumunii. Rusini zostali wyłączeni z kongresu narodowego.

W końcu wyrażono żądanie, aby Rumunja otrzymała wspólną granicę z państwem polskiem.

Aresztowania w Turcji.

W Konstantynopolu aresztowano 18 członków byłego ministerjum za konszachty z Niemcami. „Corant“ donosi z Paryża: Pichon oświadczył, że rząd turecki przyznał się do otrzymania od Niemców miljarda marek w złocie. Złoto będzie wydane koalicji.

Niemcy na szóstym miejscu.

Dzienniki angielskie stwierdzają, że Niemcy po oddaniu koalicji objętych warunkami zawieszenia broni okrętów wojennych, zajmować będą w rzędzie mocarstw morskich szóste miejsce. „Times“ zwraca przytem uwagę na kilka ujawnionych już faktów, że marynarze niemieccy usiłowali w kilku przypadkach zatopić okręty, przeznaczone do wydania koalicji.

Z kabaretu do dyktatury.

Kiedy Reinhardt założył przed 13 laty pierwszy kabaret w Berlinie pod nazwą „Schall und Rauch“, obecny dyktator bawarski Kurt Eisner (który pochodzi z Królestwa i nazywa się Salomon Kusmanowski), występował tam jako „conferencier“ i cieszył się powodzeniem.

TELEGRAMY.

Wiec chłopski.

Warszawa, 16 grudnia. (wł.) Wczoraj odbył się tu wiec ludowy w cyrku przy udziale 6,000 ludzi. Uchwalono rezolucję domagającą się zaprzestania waśni i sporów partyjnych, oraz natychmiastowego usunięcia Kesslera.

Zjazd Ludowców.

Częstochowa, 16 grudnia. (wł.) Odbył się tu zjazd stronnictwa ludowego przy udziale blisko 40,000 osób. Przemawiali Nowakowski, biskup Działowiecki i redaktor Siciński.

W wiecu przyjęli masowy udział Sokoli i banderje chłopskie.

Nie brak i takich.

Warszawa, 16 grudnia. (wł.) Odbył się tu wiec lewicowy na placu Saskim. Zebrani wznosili okrzyki: „Niech żyje Trocki i Lenin“.

Naczelnik P. A. T.

Warszawa, 12 grudnia. (TKP.) Naczelnik państwa postanowieniem z 12-XII r. b. zamianował d-ra Alfreda Wysockiego szefem sekcji prezydium rady ministrów i kierownikiem Polskiej Agencji Telegraficznej.

Z frontu galicyjskiego.

Warszawa, 16 grudnia. (TKP.) Komunikat sztabu generalnego. Pod Lwowem ataki nieprzyjaciela od strony Gniłowa, Trzydniówki i Sokółki zostały odparte ze stratami nieprzyjaciela. Silne ataki Rusinów na Gródek Jagiełński od strony Czerland nie miały powodzenia. Artylerja nieprzyjacielska ze wsi Siedliska ostrzeliwała dworzec kolejowy Bakowicyce i tor kolejowy w odcinku Przemyśl—Medyka. Nasze oddziały zajęły Kolmaniec, Fredropol, Krekowice i wzgórze na północ od Niżankowic. Na zachód od Chyrowa odparliśmy silny atak nieprzyjaciela, przyczem rusini ponieśli ciężkie straty, zostawiając rannych i zabitych, wśród któ-

rych znajduje się trzech oficerów; jeden z nich dowódca kompanji jest Niemcem. Zdobyto 4 karabiny maszynowe. Zajęliśmy Terfo. Artylerja nieprzyjacielska ostrzeliwała klasztor w Rawie Ruskiej, strat nie było. Na Wołyniu i w Tomaszowskiem sytuacja bez zmiany. Sześć sztabu generalnego.

Nareszcie.

Warszawa, 15 grudnia. (wł.) Ambasador niemiecki Kessler wraz z całym poselstwem wyjechał dziś w nocy do Berlina.

Ładni paskarze.

Warszawa, 16 grudnia. (wł.) Jak się obecnie okazuje, dwaj tutejsi rzeźnicy Boroncki i Szynnik zarobili, w czasie okupacji, 10 milionów marek.

Znów przemarsz...

Warszawa, 16 grudnia. (wł.) Z ruchów wojsk niemieckich, zgromadzonych w okolicy Brześcia Litewskiego wnioskować można, że wojska te siłą torować chcą sobie drogę przez Polskę do Niemiec.

Kijów zajęty.

Kijów, 16 grudnia. (wł.) Wojska Petruła zajęły Kijów. Hetman Skoropadzki abdysował. Stworzono dyrektorjum, w skład którego weszli Winniczenko, Petruła i Andrejew.

Toast Wilsona.

Paryż, 16 grudnia. (wł.) W toaście na cześć Pincaré'go, Wilson między innymi oświadczył, że ludność Stanów Zjednoczonych brała udział w wojnie nie tylko po to, aby ją wygrać, ale głównie dla tego, aby stworzyć takie zasady, któreby zapewniły pokój światu i szczęście wszystkim ludom.

Konferencja w Paryżu.

Rotterdam, 16 grudnia. (TKP.) Z Paryża donoszą, że przygotowawcza konferencja dla kongresu pokojowego rozpocznie się już w środę 18 b. m. W posiedzeniach jej będą uczestniczyć Lloyd Georges, Clemenceau, Orlando, Lansing, Venizelos, Pasicz, poseł japoński w Paryżu oraz przedstawiciel Belgji, dotychczas nie wyznaczony.

Socjaliści a Wilson.

Paryż, 16 grudnia. (wł.) Wilson przyjął wczoraj deputację socjalistów, która wręczyła mu adres stronnictwa, przyczem stwierdzono zgodność poglądów stronnictwa z poglądami Wilsona.

Gdzie ich nie brak.

Warszawa, 16 grudnia. (TKP.) Prasa żydowska donosi, że w Szwajcarii tworzy się kolegium delegacji żydowskiej na kongres pokojowy. W kolegium reprezentowani będą żydzi ze wszystkich krajów.

Jeszcze są tacy.

Berlin, 16 grudnia. (wł.) Wykryto tu spisek mający na celu obalenie obecnego rządu i przywrócenie Hohenzolernom tronu. Do spisku tego należeli spadkobiercy Kruppa, generałowie Arnim

i Böhm, oraz byli kanclerze hr. Bülow i Michaelis. Hindenburg odmówił swego udziału.

Pogromy.

Kraków, 16 grudnia. (wł.) Jak pisma tutejsze donoszą, w Koloszwarcze na Węgrzech i w Kolonii w Niemczech, wybuchły masowe pogromy żydów.

Bolszewizm.

Drezno, 16 grudnia. (wł.) Wybuchły tu rozruchy na tle bolszewickim.

Połączenie Słowian.

Białogród, 16 grudnia. (wł.) Nastąpiło zupełne porozumienie między południowymi Słowianami. Utworzono pierwszy gabinet. Premierem jest Pasicz.

Smutny koniec.

Berlin, 16 grudnia. (wł.) Rząd holenderski nie chce dłużej trzymać Wilhelma i skłonny jest do wydania go w ręce koalicji.

Czesi na granicy saskiej.

Praga, 16 grudnia. (TKP.) Wojska czesko-słowackie zajęły wczoraj miasto Klatau, na granicy saskiej.

Ośm godzin pracy.

Praga, 16 grudnia. (wł.) Uchwalono 8-godzinną dzień roboczy.

Główna Komisja Wyborcza do Sejmu Ustawodawczego na okręg, obejmujący miasto Łódź, podaje do publicznej wiadomości, że:

- 1) wybory posłów do Sejmu Ustawodawczego odbędą się w dniu 26 stycznia 1919 roku;
- 2) głosowanie odbywać się będzie od 8 godziny rano do 10 wieczorem bez przerwy;
- 3) miasto Łódź wybierać będzie 10 (dziesięciu) posłów;
- 4) zgłaszanie kandydatur poselskich przyjmować będzie Przewodniczący Głównej Komisji Wyborczej na okręg, obejmujący miasto Łódź, codziennie między 5—7 po południu, w biurze Głównej Komisji Wyborczej przy ul. Sienkiewicza 3, najpóźniej do dnia 9-go stycznia włącznie 1919;
- 5) Główna Komisja Wyborcza na miasto Łódź składa się z następujących członków: Przewodniczący — Prezes Sądu Okręgowego K. Rossmann, zastępca przewodniczącego — Sędzia Okręgowy — K. Giedrojc, z wyborów Łódzkiej Rady miejskiej: Jan Smarzyński i Aleksander Alkon Russak, oraz z wyborów Związków Zawodowych: Jan Nowosielski;
- 6) Główna Komisja Wyborcza na miasto Łódź urzęduje w biurze przy ul. Sienkiewicza Nr. 3—5. Kancelarja czynna codziennie od 9—2 i od 3—6 godz. po poł.;
- 7) miasto Łódź podzielone będzie na obwody wyborcze, obejmujące nie więcej jak 2,000 mieszkańców każdy, przyczem na każdy obwód wyborczy będzie wyznaczona miejscowa Komisja wyborcza. O składzie miejscowych Komisji wyborczych, lokalu i godzinach urzędowania nastąpią należyte ogłoszenia.

Kawiarnia i Restauracja SAVOY DRZEWO

dębowe, brzoźowe, sosnowe, rąbanek i w szczapach

z odstawa do domu

Konstanty Kawecki i S-ka
Przejazd 21 (róg Widzewskiej) 143-4

W środę, dn. 18 grudnia 1918 r.
na korzyść powracających jeńców wojennych odbędzie się

Wielki Wieczór Muzyczny

przy łaskawym współudziale pp.
Prof. Brandta (skrzypce) | **G. Tesznera** (wiolonczela) | **A. Luniaka** (fortepian)

Domowa kapela Br. Taube.

Szczegóły w programach. 155 1 **Początek o godz. 8-iej wiecz.**

Urząd Starszych Zgromadzenia Majstrów Piekarskich zaprasza wszystkich piekarzy na **ZEBRANIE**, odbyć się mające w dniu 18 b. m., to jest w środę, o godzinie 2 po południu we własnym lokalu, ul. Podleśna Nr. 1.

Urząd Starszych Zgromadzenia Majstrów Piekarskich.
157 1

Biuro instalacji telefonów prywatnych

urządza telefony w fabrykach, dworach i t.d.

Ceny umiarkowane. **.. Kosztorysy na żądanie.**

E. Gosławski Łódź, ul. Targowa 40, m. 9

Ogłoszenie.

Niniejszym podaje się do publicznej wiadomości, że z dniem 20 grudnia 1918 r. targi koni w Łodzi zostają przeniesione na plac Rzeźni Miejskiej przy ul. Inżynierskiej i w innych miejscach odbywać się nie mogą.

Łódź, dnia 17 grudnia 1918 r.

Magistrat.

Powołując się na powyższe ogłoszenie Magistratu m. Łodzi z dnia 17 grudnia 1918 r., Zarząd Rzeźni Miejskich ogłasza, że opłata za każdego wprowadzonego konia na targowisko koni wynosi mk. 3.—

Zarząd Rzeźni Miejskich.

156-1

CUKIERNIA LUCJANA Jabłońskiego

Konstantynowska 48.
Poleca na nadchodzące święta znane ze swej dobroci ciastka, torty, kremy i t. p. Zamówienia świąteczne przyjmuje się. Dla wojska polskiego 10% rabatu. 153-2

Ślusarnia, tokarnia ze siłą

do sprzedania.

Piotrkowska 66. 1

Doktor Magdzicki powrócił.

ul. Pasaż Szulca Nr. 15 (Zawadzka 36)

Choroby wewnętrzne i akuszerja. Godziny przyjęć od 10-12 rano i od 4-6 po południu. Dla niezamożnych w poniedziałki i czwartki od 8-9 rano. 135-3

Na gwiazdkę!

Wyprzedaż resztek!

na męskie, damskie i dziecięce ubrania i palta. Towary na bluzki, również chustki zimowe **nabyć można**

za połowę ceny. Dzielna Nr. 3, front II piętro, na prawo. Otw. od 9-1. 112-1

Krawiec damski

Leonard Thum

powrócił z Odesy.

ul. Główna 41 m. 19. 107-11

Drobne ogłoszenia:

A Robotnicy fabryki Barcińskiego Tylna 6 mają się stawić w piątek 20 b. m. o godzinie 2 po poł. w celu omówienia spraw bieżących i zapomóg. 195-2

Do sprzedania łózko kawalerjskie, żelazne, z niklowym wierzchem. Radwańska 6, m. 9. 202-2

Dziewczyna do wszystkiego umiejąca gotować potrzebna zgłoszenia 3-4 w administracji "Rozwoju". 185-2

Do sprzedania maciora 6-cio miesięczna ulica Składowa 36. 200-1

Gorsety słynnego kroju "Renoma". Przeróbki, reperacje odnawianie, pranie gorsetów, Główna 17. 105-5

Kołyśka bujana, parę dywanów i kapeluszy sztywny do sprzedania. Rozwadowska 15 m. 13. 187-2

Lóżka żelazne, materace umywalne, naczynia kuchenne najtaniej sklep — Sienkiewicza № 25. 175-2

Meble różne sprzedają garnitur salonowy, fortepian krótki oraz maszynę Singera Piotrkowska 108 Przędziński. 181-5

Meble do sprzedania. Aleksandrowska Nr. 134. Wiadomość u stróża. 201-2

Nowyy magiel do sprzedania, w Alejach Tadeusza. Kościuszki 95. Wiadomość u portjera. 175-1

Potrzebna służąca do wszystkiego. Pożądana jest kobieta w starszym wieku. Skwerowa 10, m. 6. 189-2

Poszakuje się rb. 25.000.— na 1-szy numer hypoteki domu w śródmieściu. Pośrednicy wyłączeni. Wiadomość ul. Wólczańska 109, mieszk. 4. 188-3

Pianina, fortepiany, reperacja, strojenia przewóz, najtaniej u Chodkowskiego Sienkiewicza 25. 166-2

Roboty malarskie, reperacje i bielenia i t. d. najtaniej i najsolidniej wykonywa J. Natorf. Przędzińska 31 35 1.

Rzadzka okazja! Z powodów finansowych pilnie sprzedam w Radzie 9,600 łokci placu, z muirowanym domem, 10 mieszkań, niezupełnie wykończonych, za 9,600 rb. Dzielna 36B, m. 7, od 12 do 5. 85-1

Sienkiewicza 11 mieści się Biuro rejestracji inwalidów wojennych. 0

40 par trepów z dobrej skóry do sprzedania № 29 i 30. Wiadomość w sklepie rzeźniczym. Radwańska 40 161-1

Zawiadamiamy p. Jana Nowakowskiego, iż zamieszkuje przy ul. Ludwiki 47 Adela Matybowska. 198-3

Wieszczka "M-me Marie" Radwańska 6 m. 5 Hiromana i kabalistyka na podstawach starożytnej wiedzy Indii i Egiptu. Przyjmuje od 10-11 do 4-8 w. 187-3

Adamowi Klimeczakowi skradziony paszport niemiecki i rosyjski oraz legitymację chlebową z kartkami. 194-1

Aniela Włodarczyk zagubiła paszporty rosyjski i niemiecki, wydany w Łodzi. 203-1

Czapiewska Józefa zagubiła kartę węglową wyd. za Nr. 4873. 191-1

Dowód Nr. 56673 Oddziału 2-go Łódzkiego Warsz. Akc. Tow. Pożyczkowego Pasaż Majera 11 zaginął. Zastrzeżenie zrobione. 192-3

Jadwiga Przarska Nawrot 47 zagubiła paszport niemiecki wydany w Łodzi. 195-1

Karta węglowa zaginiona wydana na imię Edmunda Somera. 204-1

Karta węglowa zaginiona, wydana na imię Józefa Gornego. 205-1

Skradziono paszport niemiecki wydany w Turku na imię Jana Jaronia. 190-1

Zaginiona karta węglowa 15947 na imię B. Nowalińskiej. 196-1

Pracownia krawatów

H. Wawrzynkowskiej

Łódź, ul. Andrzejka Nr. 4.

Wykonuje krawaty z powierzonych materiałów i przerabia stare. Zamówienia uskutecznia starannie i po cenach przystępnych. 85-1 0

Sprzedaż Gwiazdkowa z ustepstwem

30%

Współdzielcze SKLEP BIAWATNY
Andrzeja Nr. 3. 151-3

kl. Polskie Progimnazjum Męskie E. KRYGIERA

Łódź, Zawadzka 9

Przyjmuje zapisy kandydatów do klas: 3 podstępnej, wstępnej, I-iej i II-iej. Kancelarja czynna codziennie od 9 do 2 i pół. 146

Warszawskie akcyjne Tow. Pożyczkowe na zastaw ruchomości

LOMBARD AKCYJNY

Oddziały Łódzkie: I Zachodnia 31, II Pas. Majera II (róg Sienk. 23) zawiadamiamy, iż dnia 10 stycznia 1919 r. i dni następnych odbywać się będzie w sali licytacyjnej przy ul. Zachodniej 31.

LICYTACJA

celem sprzedaży zastawów, nieprolongowanych we właściwym czasie, a zastawionych w Oddziale 1-ym Zachodnia 31 i w Oddziale II-ym Pasaż Majera II (róg Sienkiewicza 23).

Podczas licytacji prolongata zastawów, wystawionych na licytację, przyjmowaną nie będzie. Wykaz zastawów, podlegających sprzedaży, będzie ogłoszony w „Nowym Kurjerze Łódzkim“.

Procent należy już wpłacać. 77-3-11